

Sint-Maarten
algemeen ziekenhuis
emmaüs

Onthaalbrochure voor stagiairs
Pijnkliniek

Inhoud

1. Algemeen

- 1.1. Contactgegevens
- 1.2. Voorstelling van de dienst/eenheid

2. Voorstelling van het team

- 2.1. Hoofdverantwoordelijke/teamleider
- 2.2. Mentoren
- 2.3. Functies binnen het team
- 2.4. Artsen
- 2.5. Multidisciplinair team

3. Patiëntenpopulatie - disciplines - pathologieën

4. Specifieke leerkansen

- 4.1. (Verpleeg)activiteiten
- 4.2. Behandelingen
- 4.3. Opportuniteiten pijnkliniek

5. Dienstorganisatie

- 5.1. Dagindeling
- 5.2. Weekoverzicht en overlegstructuren algologisch verpleegkundigen

6. Dienstsamenwerking afspraken

- 6.1. Vereiste voorkennis/voorbereiding
- 6.2. Radioprotectie
- 6.3. Andere

1. Algemeen

1.1. Contactgegevens

Pijnkliniek

Route 250

Telefoonnummer: 015 89 22 50

E-mailadres: pijnkliniek.stagementoren.azsintmaarten@emmaus.be

1.2. Voorstelling van de dienst/eenheid

De pijnkliniek is een gespecialiseerde dienst waar patiënten met acute en chronische pijnklachten onderzocht en behandeld worden met als doel hun levenskwaliteit te verbeteren. Patiënten kunnen bij ons terecht voor diverse behandelingen, waaronder medicamenteuze therapieën, facetinfiltraties, wortelinfiltraties, ketaminetherapie en behandelingen met Qutenza®-pleisters.

Naast deze ambulante werking volgen onze algologisch verpleegkundigen gehospitaliseerde patiënten op. Zij vervullen een gespecialiseerde rol in het voorkomen, beoordelen, opvolgen en behandelen van pijn en bieden ondersteuning aan de verpleegkundigen op de verschillende verblijfseenheden rond pijn en pijnbeleving bij de patiënt.

Wij bieden zorg aan onze patiënten vanuit een multidisciplinair team bestaande uit pijnartsen, artsen gespecialiseerd in fysische geneeskunde en revalidatie, neurochirurgen, verpleegkundigen, algologisch verpleegkundigen en pijnpsychologen. Samen streven zij naar een geïntegreerde en patiëntgerichte aanpak van pijn.

Kenmerkend voor de pijnkliniek is de combinatie van technische handelingen en persoonlijke begeleiding. Patiënten worden ondersteund bij vaak complexe en langdurige pijnproblematieken, met aandacht voor zowel de behandeling van de pijn als de impact ervan op het dagelijks functioneren.

De pijnkliniek beschikt over een voorbereidingsruimte, twee behandelzalen en een recoveryruimte waar patiënten na hun behandeling worden geobserveerd en opgevolgd.

2. Voorstelling van het team

2.1. Hoofdverantwoordelijke/teamleider

Hoofdverantwoordelijke: Lisa Hellemans

Teamleider: Jasmine Vercammen

2.2. Mentoren

- Myriam Achakkar
- Wendy Bonte

2.3. Functies binnen het team

- Artsen
- Verpleegkundigen
- Psychologen
- Administratieve medewerkers
- Medewerker schoonmaak

2.4. Artsen

Pijnartsen

- dr. Maria Fernanda Sanchez Magaña
- dr. Hildegarde Lemmens
- dr. Joris Liesmons (medisch diensthoofd)
- dr. Anne-Jet Pruiksmā

Neurochirurgen

- dr. Charlotte Broeckx
- dr. Pieter Jan Van Dyck-Lippens
- dr. Johan Vangeneugden
- dr. Georges Versyck

Artsen fysische geneeskunde en revalidatie

- dr. Eline Puttemans
- dr. Stéphanie Van Kerckhoven

2.5. Multidisciplinair team

Binnen de pijnkliniek wordt gewerkt volgens een multidisciplinaire en biopsychosociale benadering van pijn. Dit betekent dat pijn niet uitsluitend vanuit een lichamelijk standpunt wordt bekeken, maar dat ook psychologische en sociale factoren die de pijnbeleving beïnvloeden aandacht krijgen.

De **verpleegkundigen** van de pijnkliniek begeleiden patiënten tijdens hun behandeling. Zij zorgen voor de opvang van patiënten in de voorbereidingsruimte, ondersteunen tijdens de behandeling en begeleiden patiënten in de recoveryruimte. Daarnaast bewaken zij het comfort en de veiligheid van de patiënt gedurende het volledige traject binnen de pijnkliniek.

De pijnkliniek beschikt over twee **algologisch verpleegkundigen** die deel uitmaken van het Multidisciplinair Algologisch Team (MAT). Zij beschikken over een bijzondere expertise in pijnzorg en begeleiden patiënten met chronische, complexe of moeilijk behandelbare pijnklachten. De algologisch verpleegkundigen screenen patiënten, geven informatie en educatie over pijn en pijnbehandelingen en volgen patiënten op gedurende hun zorgtraject. Bijkomend ondersteunen zij patiënten in het leren omgaan met hun pijn, bieden zij advies aan zorgverleners en dragen zij bij aan de verdere ontwikkeling van het pijnbeleid binnen het ziekenhuis.

Daarnaast maken drie **pijnpsychologen** deel uit van het team. Zij begeleiden patiënten bij wie pijn een belangrijke impact heeft op het dagelijks functioneren, het emotioneel welzijn of de manier waarop zij met hun klachten omgaan. Hun rol vormt een essentieel onderdeel van de biopsychosociale visie van de pijnkliniek, waarbij aandacht wordt besteed aan de wisselwerking tussen lichamelijke, psychologische en sociale factoren.

Door de nauwe samenwerking tussen de verschillende disciplines kan voor elke patiënt een individueel en afgestemd behandeltraject worden uitgewerkt.

3. Patiëntenpopulatie - disciplines - pathologieën

De pijnkliniek richt zich op volwassen patiënten met uiteenlopende acute en chronische pijnklachten die een belangrijke impact hebben op hun dagelijks functioneren en levenskwaliteit. Het gaat vaak om patiënten met langdurig en complex pijnlijden. Op de pijnkliniek zal je de volgende disciplines tegenkomen:

- Algologie
- Neurochirurgie
- Fysische revalidatie

Binnen de dienst zien we een brede variatie aan pijnbeelden, waaronder neuropathische pijn ten gevolge van zenuw schade, musculoskeletale pijn zoals rug, nek- en gewrichtspijn en patiënten met uitstralingspijn vanuit de wervelkolom. Daarnaast behandelen we patiënten met hoofdpijnklachten, waarbij een brede variatie aan behandelopties mogelijk is afhankelijk van het type en de oorzaak van de klachten. Ook patiënten met aangezichtspijn, zoals trigeminusneuralgie, worden binnen de pijnkliniek opgevolgd en behandeld.

Een deel van de patiënten komt in aanmerking voor een meer specifieke behandeling, zoals een behandeling met een ketamine-infuus. Deze wordt zowel toegepast bij hardnekkige pijn als bij therapieresistente depressie. Daarnaast worden Qutenza-pleisters gebruikt bij patiënten met gelokaliseerde neuropathische pijn.

Een groot deel van de patiënten bevindt zich in een chronisch traject waarbij naast de lichamelijke klachten ook psychologische en sociale factoren een rol spelen. Hierdoor is er binnen de pijnkliniek veel aandacht voor een multidisciplinaire benadering en begeleiding op maat van de patiënt.

4. Specifieke leerkanalen

Tijdens de stage op onze dienst verdiep je je voornamelijk in de functie van verpleegkundige binnen de pijnkliniek. Hierbij maak je kennis met de werking van de voorbereidingsruimte, de behandelzalen en de recoveryruimte.

Voor studenten van het **tweede jaar** verpleegkunde ligt de focus vooral op het verwerven van basiscompetenties binnen deze werking. **Derdejaarsstudenten** kunnen, na een inwerkperiode waarvan de duur afhankelijk is van de individuele vorderingen, ook meelopen met de algologische verpleegkundigen. Door de beide functies te combineren, krijg je ook inzicht in de begeleiding en opvolging van patiënten met complexere pijnproblematieken.

4.1. (Verpleeg)activiteiten

- Plaatsen van een perifere katheter
- Aanprikken van een poortkatheter
- Toedienen van medicatie via infuus
- Voorbereiden van medicatie en materiaal voor pijnbehandelingen
- Assisteren bij steriele procedures
- Observeren en opvolgen van patiënten tijdens en na pijnbehandelingen
- Controleren van vitale parameters en inschatten van de klinische toestand
- Signaleren van nevenwerkingen of complicaties en hier gepast op reageren
- Behandeling met Qutenza uitvoeren
- Nemen en interpreteren van parameters

4.2. Behandelingen

Hieronder vind je een overzicht van de meest voorkomende behandelingen binnen onze pijnkliniek. Voor een duidelijke toelichting over de verschillende items kan je de brochures raadplegen op onze deelwebsite: <https://www.azsintmaarten.be/zorgaanbod/specialismen/pijnkliniek> (klik door naar Behandelingen - Interventionele behandeling). Naast deze brochures vind je er ook aanvullende informatie over het aanbod van de pijnkliniek.

Sommige behandelingen zijn radiofrequente behandelingen (RF), andere pulsed radiofrequente behandelingen (PRF).

- Facetinfiltratie lumbaal (diagnostisch/therapeutisch RF)
- Facetinfiltratie cervicaal (diagnostisch/therapeutisch RF)
- Transforaminale infiltratie lumbaal (diagnostisch/therapeutisch PRF)
- Transforaminale infiltratie cervicaal (diagnostisch/therapeutisch PRF)
- Discusinfiltratie (diagnostisch/therapeutisch RF)
- Nervus trigeminus infiltratie en denervatie
- Cervicale epidurale infiltratie (interlaminair)
- SIG-infiltratie (diagnostisch/therapeutisch RF)
- Ketaminebehandeling
- Qutenza-behandeling
- Cryotherapie
- Sympathicusblok
- Nervus occipitalis blok
- Impar-block
- Neuromodulatie
- Botox

4.3. Opportunities pijnkliniek

- Kennismaken met de zorg voor patiënten met acute en chronische pijn, met aandacht voor hun dagelijks functioneren
- Verdiepen in verschillende pijnbeelden en de complexiteit van langdurige pijnproblematiek
- Observeren en assisteren bij diverse pijnbehandelingen en technische procedures
- Toepassen van principes rond hygiëne, steriliteit en patiëntveiligheid in een technische zorgsetting
- Inzicht krijgen in het volledige zorgtraject, inclusief voorbereiding en opvolging van behandelingen
- Oefenen van communicatievaardigheden afgestemd op patiënten met chronische pijn (empathie, actief luisteren en omgaan met pijnbeleving)
- Meewerken aan patiënteneducatie en het ondersteunen van patiënten bij pijnmanagement
- Inzicht ontwikkelen in multidisciplinaire samenwerking en de bijdrage van verschillende zorgverleners
- Versterken van klinisch redeneren door verbanden te leggen tussen klachten, behandelingen en patiëntkenmerken
- Kennismaken met een patiëntgerichte en geïntegreerde aanpak binnen de pijnzorg

5. Dienstorganisatie

5.1. Dagindeling

De pijnkliniek is geopend van maandag tot en met vrijdag van 7.30 uur tot 17.00 uur. We werken niet met wachtdiensten.

De dagindeling is afhankelijk van het aantal geopende behandelzalen. Per behandelzaal worden twee verpleegkundigen voorzien voor de ondersteuning van de arts tijdens de behandelingen. Daarnaast wordt de voorbereiding en recovery steeds ondersteund door een extra verpleegkundige, onafhankelijk van het aantal geopende behandelzalen. Tijdens vakantieperiodes kan deze bezetting uitzonderlijk afwijken.

De eerste patiënten worden vanaf 8.00 uur ingepland. Op dat moment start ook de eerste ketaminebehandeling van de dag. Parallel loopt het interventionele programma met pijnbehandelingen, zoals infiltraties en zenuwblokkades, in de behandelzalen.

Rond 10.30 uur komt de eerste patiënt voor een Qutenza®-behandeling naar de pijnkliniek. Tegen de middag loopt de eerste ketaminebehandeling ten einde en kan deze patiënt, na evaluatie door de arts, de dienst verlaten.

Tijdens de middag start de tweede ketaminebehandeling van de dag en wordt het interventionele programma hervat. Rond 13.00 uur wordt de tweede Qutenza®-behandeling opgestart.

Gedurende de volledige dag worden patiënten voorbereid op hun behandeling, begeleid tijdens de procedures en opgevolgd in de recoveryruimte. De verpleegkundigen bewaken hierbij continu het comfort, de veiligheid en het herstel van de patiënt. Aan de hand van vastgelegde ontslagcriteria beoordelen zij mee of patiënten veilig het ziekenhuis kunnen verlaten. Wanneer tijdens deze observatie of evaluatie problemen of afwijkingen worden vastgesteld, wordt steeds de behandelende arts gecontacteerd voor verdere beoordeling en beleid.

Hierdoor combineert de dagelijkse werking van de pijnkliniek technische zorgverlening met intensieve patiëntgerichte begeleiding.

5.2. Weekoverzicht en overlegstructuren algologisch verpleegkundigen

De werkzaamheden van de algologisch verpleegkundigen focussen op de gehospitaliseerde patiënten. Zij hebben een gevarieerd takenpakket dat bestaat uit een combinatie van patiëntenzorg, educatie, overlegmomenten en projectwerk. Dagelijks staan zij in voor de opvolging van patiënten met een PCA-pomp en worden de ACTA's nagekeken. Daarnaast onderhouden zij contacten met patiënten en bieden zij ondersteuning aan zorgverleners bij vragen rond pijnzorg.

Op **maandagvoormiddag** vinden de neuromodulatieconsultaties plaats. Viermaal per jaar organiseren de algologisch verpleegkundigen bovendien educatiesessies voor patiënten met chronische pijn, waarbij informatie en handvatten worden aangereikt om beter met hun pijnklachten om te gaan.

Op **dinsdag** wordt tijd voorzien voor projectwerk en nemen de algologisch verpleegkundigen deel aan het Multidisciplinair Algologisch Overleg (MAO). Tijdens dit overleg worden complexe pijncasussen besproken en wordt de behandeling multidisciplinair afgestemd.

Op **woensdag** worden de dossiers van patiënten die een Qutenza®-behandeling krijgen nagekeken. Daarnaast contacteren de algologisch verpleegkundigen patiënten in het kader van hun behandeling en wordt verder gewerkt aan lopende projecten.

Op **donderdag** nemen zij deel aan het multidisciplinair overleg van de geriatrische diensten. De overige tijd wordt besteed aan de algemene opvolging van patiënten en andere werkzaamheden binnen de pijnzorg.

Op **vrijdag** staan voornamelijk algemene werkzaamheden gepland. Er worden patiënten gecontacteerd en er wordt extra tijd voorzien voor de opvolging van PCA-pompen, aangezien er tegen het einde van de week vaak meer patiënten zijn waarbij een PCA-pomp actief is.

De exacte invulling van de week kan variëren afhankelijk van de zorgnoden van patiënten, lopende projecten en bijkomende overlegmomenten.

De algologisch verpleegkundigen werken nauw samen met verschillende interne en externe partners om de kwaliteit en continuïteit van de pijnzorg te waarborgen. Intern nemen zij wekelijks deel aan het Multidisciplinair Algologisch Overleg (MAO). Maandelijks vinden overlegmomenten plaats met de hoofdverantwoordelijke van de pijnkliniek en met de algoloog. Daarnaast nemen zij periodiek deel aan de werkgroep pijnindicatoren en de adviesraad.

Ook extern onderhouden de algologisch verpleegkundigen contacten met andere zorginstellingen en experts binnen de pijnzorg. Zo nemen zij periodiek deel aan de bijeenkomsten van de SIG MATA (Multidisciplinaire Algologische Teams Antwerpen) en aan de werkgroep pijn van VznKuL. Deze overlegmomenten stimuleren kennisuitwisseling, professionele ontwikkeling en de verdere optimalisatie van de pijnzorg.

Viermaal per jaar organiseren de algologisch verpleegkundigen de werkgroep pijnindicatoren. Van daaruit wordt de kwaliteit van de pijnzorg binnen het ziekenhuis geëvalueerd en verder ontwikkeld. Tijdens deze werkgroep nodigen zij de referentieverpleegkundigen pijn uit om hen te informeren over hun vakgebied en om hen te ondersteunen bij o.a. vragen rond pijnbeleid en moeilijkheden waar ze tegenaan lopen op hun eigen afdeling.

6. Diensts specifieke afspraken

6.1. Vereiste voorkennis/voorbereiding

Een goede voorbereiding is essentieel voor een leerrijke stage. We verwachten dat studenten hun theoretische kennis en aangeleerde technieken per opleidingsjaar opfrissen, in het bijzonder de verpleegkundige handelingen die binnen de pijnkliniek aan bod komen.

Daarnaast raden we aan om vooraf de brochures te raadplegen die beschikbaar zijn op de website van AZ Sint-Maarten (zie hoger). Deze bieden een waardevolle voorbereiding op de verschillende behandelingen.

Het doel is om de stage zo leerrijk mogelijk te maken. Daarom verwachten we dat studenten ook zelf initiatief nemen en actief inspelen op de leermogelijkheden die zich tijdens de stage aanbieden.

6.2. Radioprotectie

Binnen de pijnkliniek wordt gewerkt met ioniserende straling, waardoor het belangrijk is hier steeds zorgvuldig mee om te gaan. De deur van de behandelzaal mag niet geopend worden zolang een behandeling bezig is. Op deze manier voorkomen we onnodige blootstelling aan straling en beperken we het risico op strooistraling.

Voor de start van de stage zorgt de leidinggevende ervoor dat elke student beschikt over een dosimeter, zodat de blootstelling aan straling tijdens de stage op een veilige en correcte manier kan worden opgevolgd. Tijdens de stage dien je deze dosimeter steeds op borsthoogte te dragen.

Wanneer je meeloopt in de behandelzaal is het verplicht om persoonlijke beschermingsmiddelen te dragen. Deze bestaan uit een loodschoort (rok en vest) en een schildklierbeschermer. Deze worden voorzien op de dienst.

6.3. Andere

De pijnkliniek is gesloten tijdens weekends en feestdagen. Als dit invloed heeft op het behalen van de vereiste stage-uren, werken we nauw samen met diensten van verwante pathologieën en het operatiekwartier. Op deze manier proberen we te garanderen dat de stage zo volledig en leerrijk mogelijk verloopt. Zo kan je bijvoorbeeld een dag meelopen op V460 - heilkunde (orthopedie en neurochirurgie) of een neurochirurgische ingreep volgen in het operatiekwartier.

Wij hopen dat deze brochure je een duidelijk beeld heeft gegeven van de werking van de pijnkliniek en de leermogelijkheden die deze dienst te bieden heeft. Een stage binnen de pijnkliniek biedt een unieke kans om kennis te maken met complexe pijnzorg binnen een multidisciplinaire en technische omgeving.

We streven ernaar om elke student zo goed mogelijk te begeleiden en te ondersteunen in zijn of haar leerproces. Eigen initiatief, nieuwsgierigheid en een actieve houding zijn hierbij essentieel om het maximale uit de stage te halen.

“

Waar **wetenschap** en
menselijkheid samenkomen
in de **zorg** voor
mensen met **pijn.**”

JASMINE VERCAMMEN

**Vergeet voor de aanvang van je stage ook niet de infobrochure
“Welkom in AZ Sint-Maarten” door te nemen.**

AZ Sint-Maarten
Liersesteenweg 435
2800 Mechelen

tel. 015 89 10 10
azzintmaarten@emmaus.be
www.azzintmaarten.be

© **vzw Emmaüs - AZ Sint-Maarten**

Overname van deze tekst en/of illustraties voor commerciële doeleinden of voor gebruik in een publicatie is enkel mogelijk na toestemming van de directie van AZ Sint-Maarten. In ieder ander geval moet de bron vermeld worden.

vzw Emmaüs - Edgard Tinellaan 1c - 2800 Mechelen
RPR Antwerpen-Mechelen - BE 0411.515.075

NB251 13-10-2026